

Yurdumun Bayramı Nevruz

– M.Nihat Malkoç · 22 Haziran 2009

M.NİHAT MALKOÇ

Kışın kasvet verici günlerini geride bıraktık. Mart ayıyla beraber bahar mevsimi kendini hissettirmeye başladı. Öncelikle günler uzadı. 21 Mart günü, gündüzle gece birbirine eşit oldu. Bundan sonra gündüzler, gecelerden daha uzun olacak. Akşam hemen olmayacak. Gecelerin kısalması yaşlıların işine yaradı. Çünkü onlar, kışın uzun gecelerinden bıkmışlardı zaten... İhtiyarlar çok az uyku uyuyarak da hayatlarını idame ettirebilirler. Birçoğunun uykusu tutmaz. Uzun geceler onlar için kâbustan farksızdır. Fakat gençler için durum çok daha farklı!... Onlar uykuya hiç doyamıyorlar. Kış mevsiminin uzun gecelerinde ancak kendilerine gelebiliyorlar. Oysa fazla uyku uyumak hiç kimse için sağlıklı bir davranış değildir.

Bahar sadece günlerin uzaması demek değildir. Baharla birlikte dünyamız bambaşka bir şekil alıyor. Tabiat derin kış uykusundan uyanıyor; giydiği kalın kışlık elbiseleri bir çırpıda üzerinden atveriyor; havaların ısınmasıyla beraber rengârenk libaslara bürünüyor. Dağlarda çiğdem çiçekleri boy veriyor. Yüksek tepelerdeki kar yığınları, güneşin o kavurucu sıcaklığıyla birlikte suya dönüşüyor. Çobanlar önlerine aldıkları sürüleri çayır çimen otlatıyorlar. Yanık bir kaval ezgisiyle birlikte dile geliyor körpecik kuzular!... Dallarda açan çiçekler zamanla meyveye duruyor. Tabiat bin bir renkli donunu giyiyor seher vaktinde.

Tabiat her şeyiyle düğün bayram ediyor. Badem ağaçlarındaki çiçekler, hayata "merhaba" dercesine hoş ve alımlı salınıp duruyorlar. Kır çiçekleri yeni âşıklara sevgi tomurcukları sunuyor. Aşkın sihirli havasına papatyalar da iştirak ediyor. Yeni açan yapraklar, bahar rüzgârlarıyla sallanıyor. Kırıp dökmüyor; sanki okşuyor. Toprağın altındaki canlılar yeryüzüne dönüş hazırlıkları yapıyor. Onlardaki sevinci tarif etmek imkânsız!.. Kolay mı aylarca kar altında hayat mücadelesi vermek? Onlar bayram etmesin de kim etsin? Karıncalar ağır adımlarla yolculuğa başlamış bile!... Ya kelebeklere ne demeli?... Hepsinde de apayrı bir heyecan!... Kış bitti, yeryüzüne göç başladı. Yaşasın bahar, aydınlık ve güneş!...

Kış da elbet kendi güzelliğiyle gelir ama uzun sürünce çekilmez olur. Bahar sevinci, tüm canlılarda ortak olan bir duygudur. Belirli bir mekâna hapsolan ruhların dirilişi ve bayramıdır bahar!... Duygularımızın tercümanı olan şairler de bahar temasını işlemişler şiiirlerinde. Bunların başında yer alan Halide Nusret Zorlutuna, bakın nasıl karşılıyor baharı:

"Gel bahar, erit bu yolun karını
Geçen seneleri anmayalım hiç
Dinle bülbüllerin şarkılarını

Güllerin kıpkızıl şarabını iç

Saçında baygın bir gül kokusu var
Dudakların kızıl, karanfil gibi
Gözlerinde gülsün mine ışıklar
Sesinle büyüle çarpan her kalbi

Gel bahar, gel bahar, yakınlarda gül
Denize renginden armağan bırak
Ufuklarda gezin, göklere süzül,
Sonra yavaş yavaş in, içime ak..."

Uzun ve kasvetli kışın ardından gelen gül yüzlü bahar, insanın ruhunu okşuyor. Güneş, hücrelerimize hayat bahşediyor. Bahar gelince damarlarımızda dolaşan kan, sanki daha hızlı bir tempoda hareket ediyor. Onun içindir ki Türkler baharın gelişyle birlikte bayram ederlerdi. Buna "Nevrûz" adı verilirdi. Nev "yeni", rûz "gün" demektir. Her iki kelime bir araya getirilerek "yeni gün" anlamına gelen bir terkip oluşturulmuştur. Bu bayram Mart ayının yirmi birinde kutlanmaktadır. Vaktiyle İranlılarda da millî bayram olarak kutlanırdı.